

Terms and Conditions

The Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Library.

Each copy of any part of this document must contain there Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept there Terms and Conditions.

Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Library

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Imprint:

Director: Mag. Renate Plöchl

Deputy director: Mag. Julian Sagmeister

Owner of medium: Oberösterreichische Landesbibliothek

Publisher: Oberösterreichische Landesbibliothek, 4021 Linz, Schillerplatz 2

Contact:

Email: [landesbibliothek\(at\)ooe.gv.at](mailto:landesbibliothek(at)ooe.gv.at)

Telephone: +43(732) 7720-53100

Dějiny Židů v Nymburce a okolí.

Zpracoval

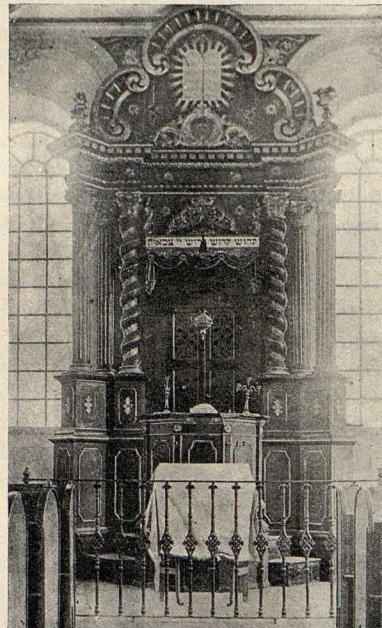
Jaroslav Polák-Rokycana, Praha.

Původní o. ž., z níž se skládá dnešní ž. n. o. nymburská, byla v nedaleké Kovanicí, vsi na polovině cesty z Nymburka do Poděbrad. Ale i v jiných okolních vesnicích bylo Židů hojně roztroušeno: v Křinci, Sovenicích, v Bošíně, Seleticích, Dymokurech, Jikvi, Ronově a j. Ve Mcelích — jedno z nejstarších sídel v Čechách, jehož jméno skrývá letopočet založení vlastní fary: MCL = r. 1150 — byl cheder střídavě u Samuela Nohela a Filipa Poláka. Posledně jmeno-

Feiwla Kahna, Elije Hella, Feisch (Filip) Poláka a Mauše Roudnického; a druhou na paměť o udržení synagogy a hřbitova vysoce zasloužilého Filipa Kahna ze Sovenic (zemř. r. 1565 = 1894); obě byly přeneseny do synagogy v N. Krásný tepaný omed a aharon ha kodesh, nádherná řezbářská práce, věnoval Max Polák ze Mcel nově zřízenému spolku pro postavení jubilejní synagogy v Nuslích-Vršovicích, takže aspoň tato posvátná památka zůstane zachována.

Rb. Jakub Goldstein

Bývalá synagoga v Křinci.

Philipp Pollak

vaný přesídlil — jeden z prvních Židů — v 70 letech do N., kde založil sklenářský obchod, kdežto jeho starý, původní obchod ve Mcelích, převzal syn Vilém. Téhož syn, nynější majitel fy Filipa Poláka syn, Max Polák, mohl vzpomínati 160 let založení své firmy ve Mcelích. K oslavě však není důvodů, pomyslíme-li, že po úmrtí jeho strýce, J. Kohna ze Sovenic, zbyl Max Polák samojediný Žid z celého křineckého okruhu. Všichni balbatim někdejší velmi početné obce v Křinci i leží na žid. hřbitovku „pod Chotucí“ a jejich potomci jsou v cizině. Krásná výstavná synagoga z r. 1867 (5628), zbudovaná přispěním statkáře Alex. šl. Bethmannia, byla nyní prodána m. Křinci, které v ní zřídí městské museum. Pamiční desky se jmény zakladatelů: Majer Seidel, David, Majer, Jajkev a Jehoušua Mautner, Avraham Procházka, Jicchok Steuer, Feivel a Josef Grünhut, Lejb a

V samém městě N. Židé bydleti nesměli; v díle dr. Z. Wintra „Kulturní obrazy českých měst“ je hojně listin, v nichž se rada města N. proti trvalému, ba i jen přechodnému pobytu Židů houzevnatě bráníla. Z blízkých Kovanic však mohli Židé přes den za svými obchody do N.; tam měli de r. 1846 malou synagogu, která vyhořela a záhy opět obnovena byla. V Kovanicích bylo v té době na 30 žid. rodin a obec měla i svoji německou žid. náboženskou školu. Tamtéž je pietně chovaný hřbitov z r. 1830, na němž se dosud ukládají mrtví z ž. o. nymburské a širého okolí.

Zvolna se odstěhovaly všechny žid. rodiny z Kovanic nejen do N., ale i do Prahy, takže již r. 1886 tam zbyly jen čtyři rodiny a dnes tam jsou jen — ti mrtví na hřbitovku. Synagoga byla — zcela nešetrně — prodána místnímu občanu, který v ní provozuje svou živnůstku.